

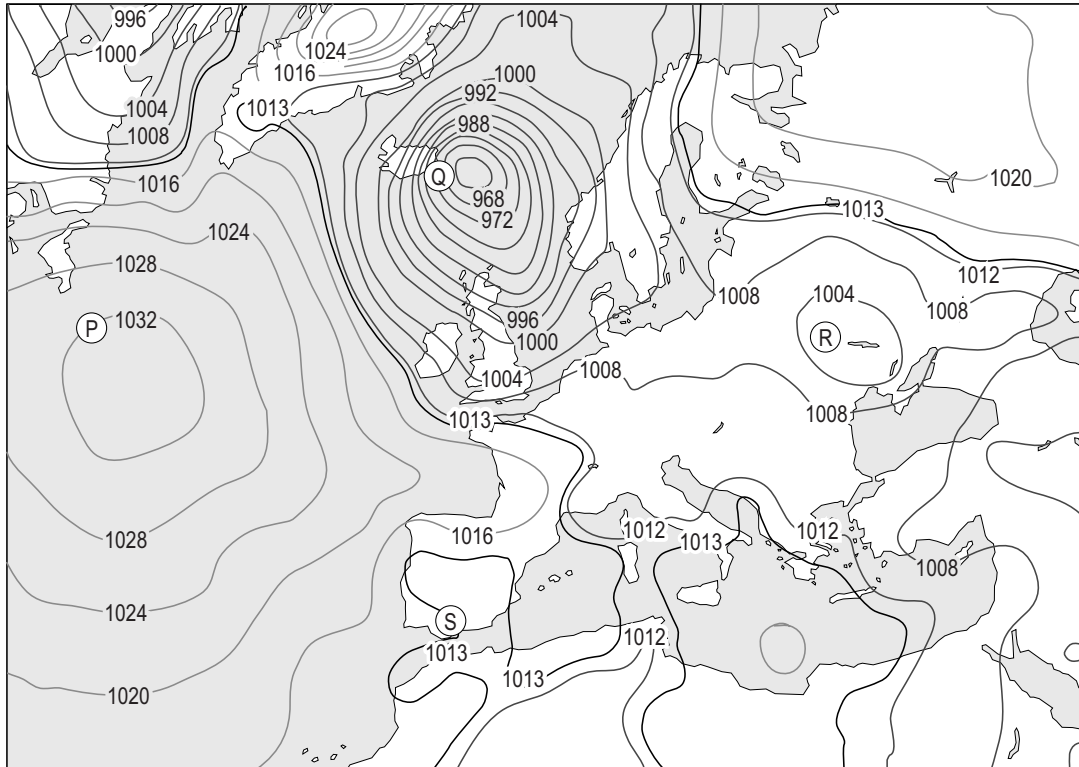
Weer en klimaat

- 2p 1 Drie leerlingen doen ieder een uitspraak over de kans op het ontstaan van regen.
- Uitspraak 1: Regen kan ontstaan bij een botsing tussen een koufront en een warmtefront.
- Uitspraak 2: Regen kan ontstaan bij stuwing van vochtige lucht tegen een hoger gelegen gebied.
- Uitspraak 3: Regen kan ontstaan bij dalende lucht in de subtropen.
- Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en geef van elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.

bron 1

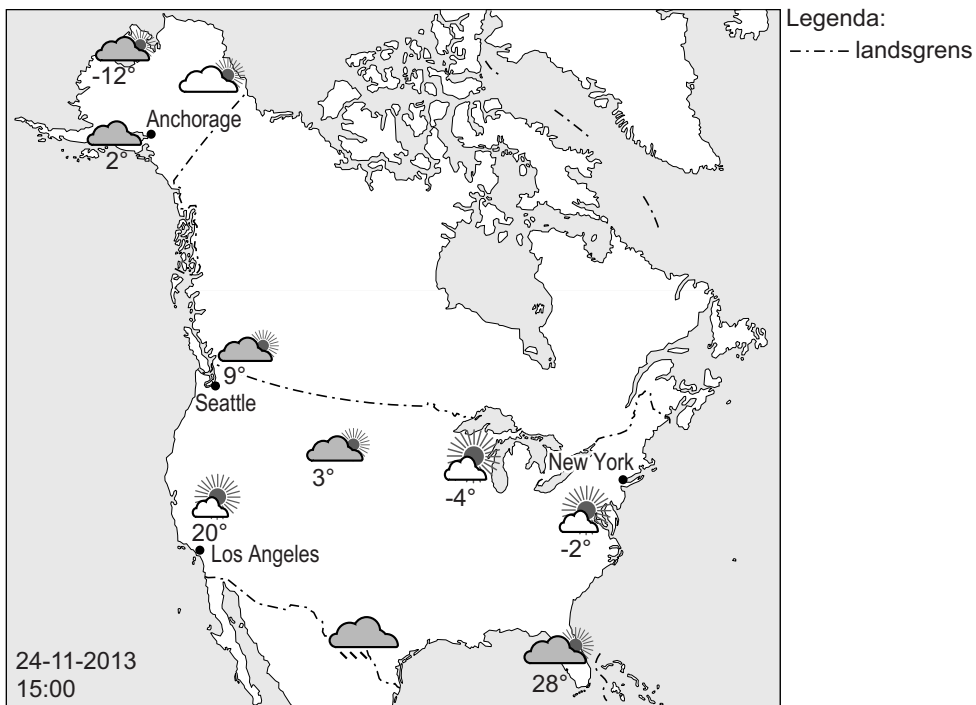
Luchtdruk in Europa op 10 september 2013

- 1p 2 De kaart van bron 1 gaat over de verschillen in luchtdruk in Europa. Bij welke letter in bron 1 was de windsnelheid op 10 september 2013 het hoogst?
- A bij letter P
  - B bij letter Q
  - C bij letter R
  - D bij letter S
- 2p 3 Hier staan vier uitspraken over weer en klimaat.
- Uitspraak 1: Een depressie is een hogedrukgebied.
- Uitspraak 2: Luchtdruk wordt gemeten met een barometer.
- Uitspraak 3: Isobaren zijn lijnen op een kaart die plaatsen met dezelfde temperatuur met elkaar verbinden.
- Uitspraak 4: De windkracht wordt ingedeeld met de schaal van Beaufort.
- Neem de cijfers 1, 2, 3 en 4 van de uitspraken over op het antwoordblad en geef van elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.
- 1p 4 Zie bron 1.
- Waar zal op 10 september 2013 meer uv-straling zijn geweest, in Spanje of in Nederland? Geef een argument voor je keuze.
- 1p 5 Klimaatverandering zal ook invloed hebben op de landbouw in Spanje.
- Noem een gevolg van klimaatverandering in Spanje voor de landbouw in Spanje.

bron 2

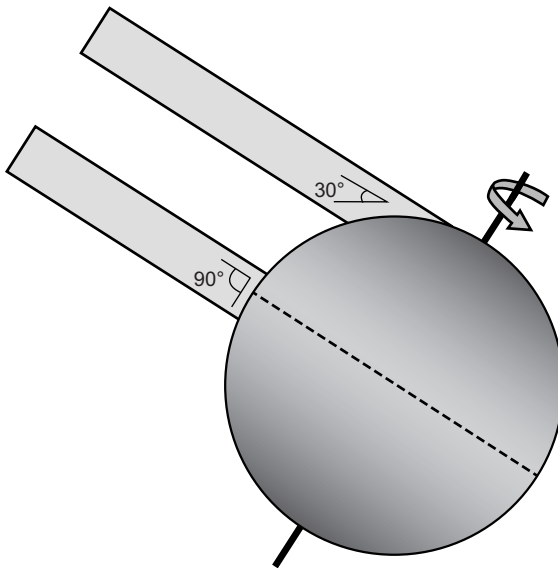
Weersverwachting voor de Verenigde Staten

- 1p 6 Bron 2 geeft de weersverwachting voor de Verenigde Staten op 24 november. Deze weersverwachting past in het klimaatbeeld van de Verenigde Staten voor deze tijd van het jaar.
→ Geef de verklaring voor de hoge temperatuur in Seattle ten opzichte van New York.

bron 3

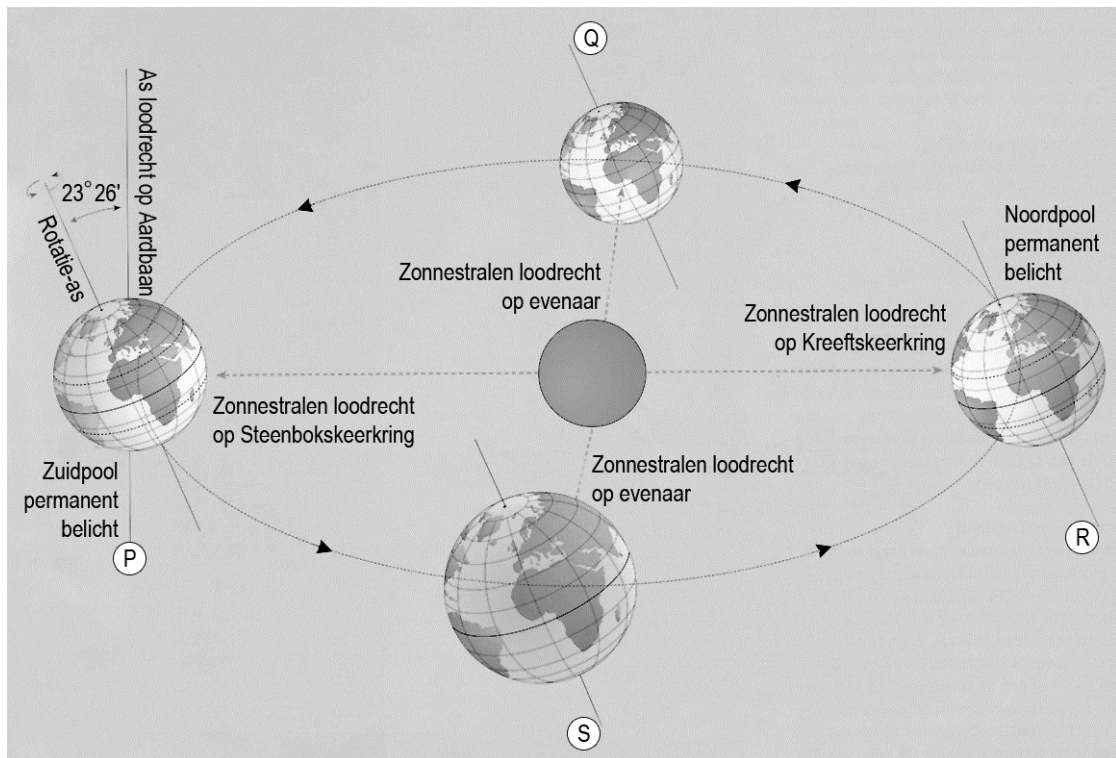
Invalshoek van de zonnestralen op de aarde

- 2p 7 De afbeelding van bron 3 laat de invalshoek van de zonnestralen op de aarde zien.
→ Geef met behulp van bron 2 en bron 3 de twee oorzaken van het verschil in de gemiddelde temperatuur in Anchorage (Alaska) en Los Angeles.

bron 4

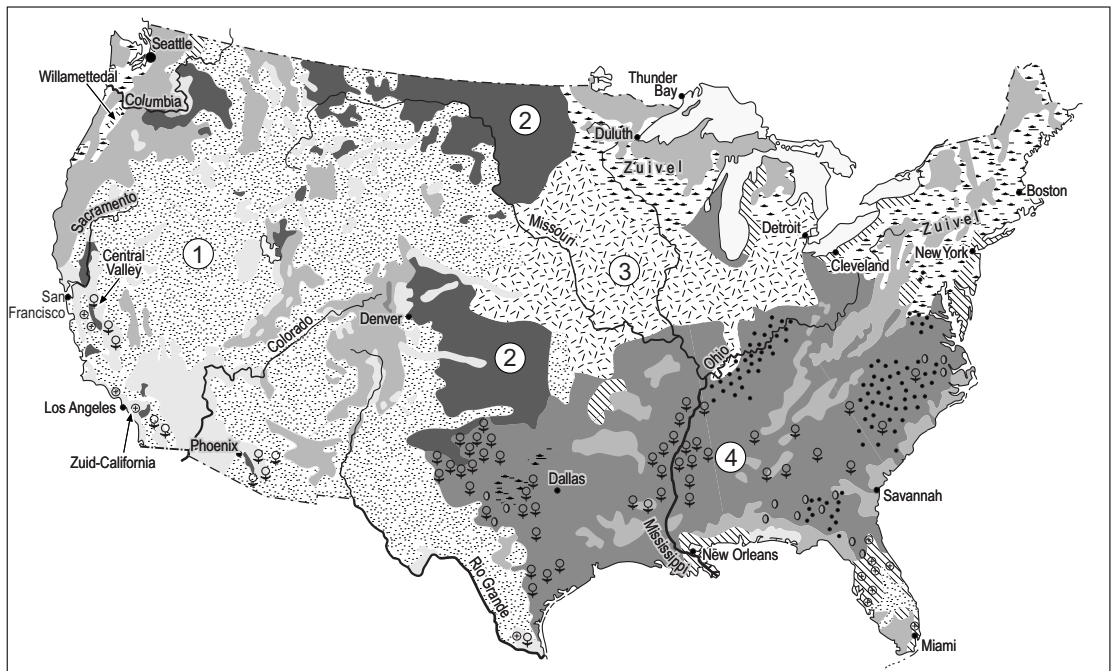
Baan van de aarde om de zon

- 1p 8 In bron 4 is bij P, Q, R en S niet aangegeven welk seizoen het betreft. Welke beschrijving hoort bij Q te staan?
- A Op het noordelijk halfrond begint de winter, op het zuidelijk halfrond begint de zomer.
  - B Op het noordelijk halfrond begint de zomer, op het zuidelijk halfrond begint de winter.
  - C Op het noordelijk halfrond begint de herfst, op het zuidelijk halfrond begint de lente.
  - D Op het noordelijk halfrond begint de lente, op het zuidelijk halfrond begint de herfst.

bron 5

De Verenigde Staten, bodemgebruik

Legenda:

- Improductief
- Bos
- Intensieve veeteelt
- 1
- 2
- 3
- Overige akkerbouw
- Groenten, fruit, wijnbouw

- Tabak
- Citrusvruchten
- Aardnoten
- 4

0 300 600 km

1p 9

Bekijk bron 5.

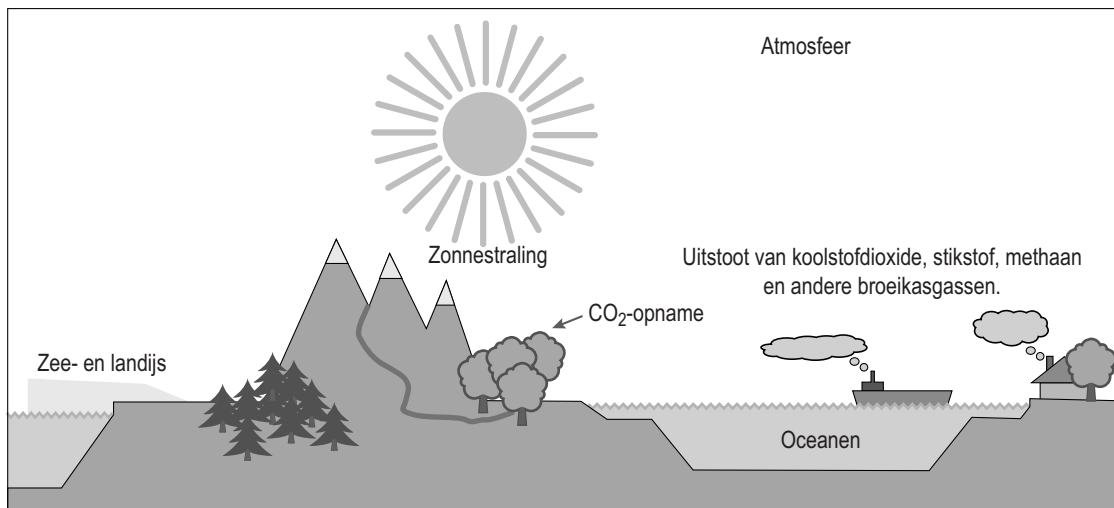
Op de kaart en in de legenda is een aantal vormen van bodemgebruik vervangen door de cijfers 1, 2, 3 en 4.

Achter welke letter staat het juiste bodemgebruik?

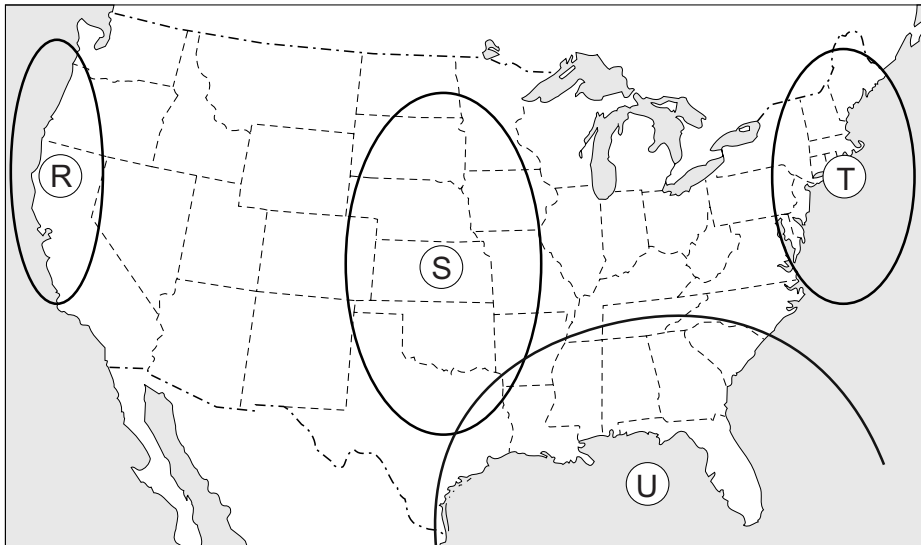
	1	2	3	4
A	extensieve veeteelt	tarwe	soja en maïs	katoen
B	extensieve veeteelt	katoen	tarwe	soja en maïs
C	katoen	extensieve veeteelt	soja en maïs	tarwe
D	katoen	soja en maïs	tarwe	extensieve veeteelt

bron 6

Het versterkte broeikaseffect

- 1p 10 Het versterkte broeikaseffect wordt onder andere veroorzaakt doordat de mens broeikasgassen uitstoot. Stel dat in een land de uitstoot van broeikasgassen tot een absoluut minimum is beperkt.
→ Geef met behulp van bron 6 een maatregel die dat land dan nog zou kunnen nemen om het versterkte broeikaseffect te verminderen.

bron 7**Extreme weersomstandigheden**

Legenda:

- - - - - landsgrens

- - - - - grens tussen de staten

0 380 760 km

1p 11 Bekijk bron 7.

In de Verenigde Staten komen regelmatig tornado's en orkanen voor. Deze zorgen voor ernstige overlast en grote schade.

Achter welke letter staat juist aangegeven waar tornado's en orkanen het meest voorkomen in de Verenigde Staten?

	tornado's	orkanen
A	R	S
B	S	R
C	S	U
D	T	U
E	U	R
F	U	S

- 2p 12 Hier staan vijf uitspraken over het extreme weer in de Verenigde Staten.
- Uitspraak 1: Bij windkracht 12 op de schaal van Beaufort spreken we van een orkaan.
- Uitspraak 2: In de Verenigde Staten komen orkanen gedurende het hele jaar voor.
- Uitspraak 3: Een tropische orkaan wordt in de Verenigde Staten een hurricane genoemd.
- Uitspraak 4: Een tornado is een klein soort orkaan en ontstaat alleen boven de oceaan.
- Uitspraak 5: Het windstille centrum van een orkaan wordt slurf genoemd.
- Neem de cijfers 1, 2, 3, 4 en 5 van de uitspraken over op het antwoordblad en geef van elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.

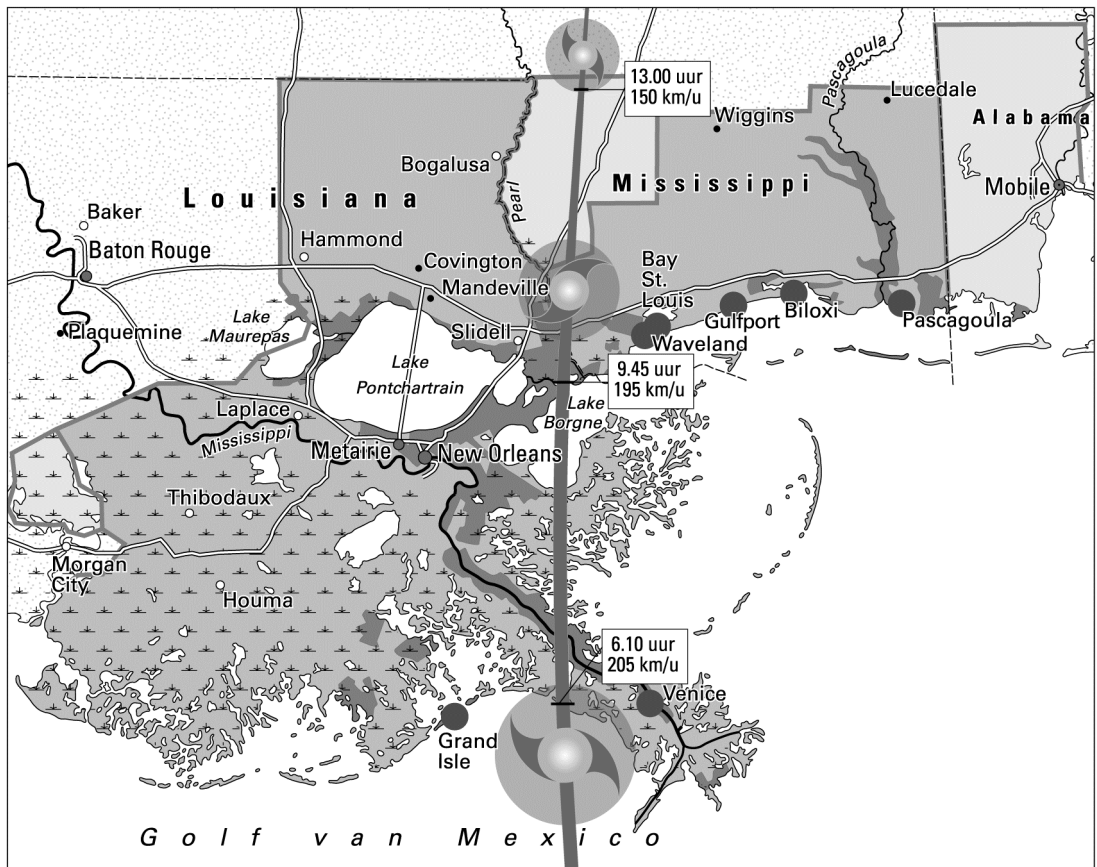
bron 8

Een ring rond New Orleans

De orkaan Katrina veroorzaakte in 2005 in de Verenigde Staten een ernstige ramp, vooral voor New Orleans. New Orleans kwam grotendeels onder water te staan. Na de wederopbouw is men gaan werken aan een veiligheidssysteem. De nieuwe en verbeterde voorzieningen moeten ervoor zorgen dat de stad en de directe omgeving droog blijven. In 2015 moet het gebied rond New Orleans zijn voorzien van een ring van ruim 500 kilometer dijken, vloedweringen, pompen en andere voorzieningen.

bron 9

Hurricane Katrina in 2005

Legenda:

— baan van Katrina (29 augustus 2005)

■ overstromd gebied
evacuatiezones:

■ verplichte evacuatie

■ aanbevolen evacuatie

● plaats verwoest door Katrina

— rivier

— hoofdwegen

— moeras

0 25 50 km

- 1p 13 Lees bron 8 en bekijk bron 9.
Orkaan Katrina veroorzaakte veel schade in New Orleans omdat de baan bijna recht over de stad liep, maar er zijn meer oorzaken voor de schade.
→ Noem met behulp van bron 9 een oorzaak waardoor New Orleans kwetsbaarder is voor orkanen dan veel andere plaatsen aan de kust.
- 1p 14 Geef de reden waarom juist Nederland betrokken is bij de maatregelen (zie bron 8) die de Amerikaanse overheid in het gebied van New Orleans neemt.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.